

PROVINCIE FLEVOLAND

FLEVOLAND
INNOVATIEF
EN
ONDERNEMEND

de periodieke hotspot-monitor

Archieflab hotspots
Anthony van der Wulp
Amsterdam, 19 februari 2018

PROVINCIE FLEVOLAND

VHOC

Hogeschool van Amsterdam
ARCHIEFSCHOOL

VNG

PROVINCIE FLEVOLAND

Gewaardeerd verleden

Commissie 'Waardering en Selectie'

"Gewaardeerd verleden. Bouwstenen voor een nieuwe waarderingsmethodiek voor archieven."

PROVINCIE FLEVOLAND

Nieuwe selectiedoelstelling

"Waardering, selectie en acquisitie van archieven heeft tot doel het bijeenbrengen en veiligstellen van bronnen die het voor individuen, organisaties en maatschappelijke groeperingen mogelijk maken hun geschiedenis te ontdekken en het verleden van staat en samenleving (en hun interactie) te reconstrueren. Daartoe dienen die archieven of onderdelen van archieven veilig gesteld te worden die:

- representatief zijn voor hetgeen in de samenleving is vastgelegd;*
- representatief zijn voor de activiteiten van de leden (personen en organisaties) van een samenleving;*
- door waarnemers als belangrijk, bijzonder of uniek worden beschouwd omdat ze de belangrijke, bijzondere en unieke maatschappelijke ontwikkelingen, personen en organisaties in een bepaalde periode weerspiegelen."*

PROVINCIE FLEVOLAND

Nieuwe instrumenten

Systeemanalyse, risico-analyse, trendanalyse

Bewaren hoe het was, volgens de principes van hoe het wordt

Handreiking voor de realisatie van de principes van hoe het wordt

2015-2016

Rapport Methodiek Risicoanalyse

WVOC

Rapport prospectieve trendanalyse VNG 2010-2020

STROOM IN

PROVINCIE FLEVOLAND

Belangen in balans

- *“Belangen in balans. Handreiking voor waardering en selectie van archiefbescheiden in de digitale tijd.”*

Versie 1.0 voor departementen, inclusief diensten en agentschappen, Nationaal Archief, maart 2015

- Trendanalyse --> periodieke hotspotmonitor

PROVINCIE FLEVOLAND

Wat is een 'hotspot'?

Een gebeurtenis of kwestie die grote impact heeft op het handelen van de organisatie of op de samenleving.

PROVINCIE FLEVOLAND

Criteria

- Er is sprake van een gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die veel maatschappelijke beroering veroorzaakt, van bijzondere betekenis is voor de bevolking en/of waarvoor veel aandacht bestaat in de media.
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie binnen het verzorgingsgebied van de zorgdrager die belangrijke principiële tegenstellingen tussen burgers aan het licht brengt en/of een debat dat over de kwestie veel emoties losmaakt.
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de zorgdrager.
- Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van het decentrale openbaar bestuur ernstig is bedreigd of juist wordt onderstreept.

De periodieke hotspot-monitor

- 'Kort achteraf'
- Periodiek
- Interne / externe experts
- Uitvoeren na opstellen selectielijst
- Dus lokaal!

Wettelijk kader

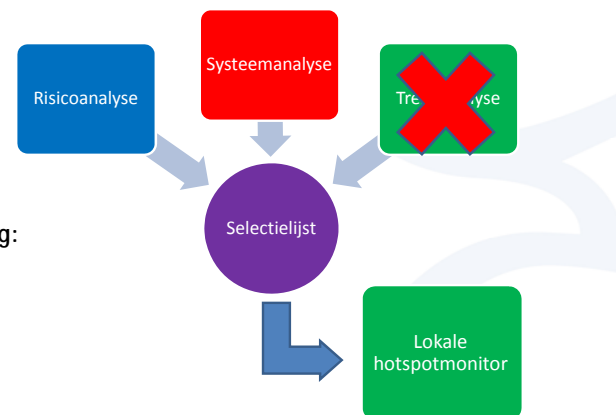
- Artikel 5 lid 1 sub e Archiefbesluit 1995:
"Een selectielijst bestaat tenminste uit [...] een opsomming van criteria aan de hand waarvan de zorgdrager archiefbescheiden die ingevolge de selectielijst voor vernietiging in aanmerking komen, van vernietiging kan uitzonderen."
- Periodieke hotspot-monitor toevoegen aan uitzonderingscriteria in lijst.
- Valt een mogelijke hotspot onder een bestaand criterium (bijv. 'bijzonder persoon' of 'precedentwerking') → dan strikt genomen geen hotspot!

Voorbeeld VNG-lijst:

De volgende categorieën archiefbescheiden, die op grond van de Selectielijst 2017 in principe voor vernietiging in aanmerking komen, dienen van vernietiging te worden uitgezonderd:

- Archiefbescheiden die op basis van een lokaal uitgevoerde hotspot-monitor (zie paragraaf 1.5.) kenmerkend zijn voor een hierin gesignaleerde hotspot. Een hotspot is een gebeurtenis of kwestie die leidt tot een opvallende of intensieve interactie tussen overheid en burgers of tussen burgers onderling. Het gaat dus om zaken die veel maatschappelijke beroering veroorzaken. (Bijvoorbeeld een ramp, een internationaal sportevenement, een politiek omstreden besluit.)
- Archiefbescheiden over zaken of gebeurtenissen met een voor het eigen orgaan uniek of bijzonder karakter, of archiefbescheiden die door hun vorm of aard op zichzelf of voor de gemeente beeldbepalend, karakteristiek of bijzonder zijn. (Bijvoorbeeld een reorganisatieplan of een nieuw stadhuis.)
- Archiefbescheiden over personen die op enig gebied van bijzondere betekenis (geweest) zijn. Van bijzondere betekenis zijn bijvoorbeeld personen met een belangrijke functie binnen de gemeente (zoals een directeur) of personen met een maatschappelijk vooraanstaande rol (bijvoorbeeld een sporter of kunstenaar).
- Archiefbescheiden over individuele zaken die geleid hebben tot algemene regelgeving. In de Selectielijst 2012 wordt op een aantal plaatsen expliciet gesteld dat een precedent te bewaren is. Dergelijke verwijzingen zijn niet meer aanwezig in deze selectielijst. Precedenten dienen op grond van deze paragraaf blijvend te worden bewaard.
- Kopieën die archiefbescheiden kunnen vervangen, als deze blijvend moesten worden bewaard maar door een calamiteit verloren zijn gegaan. (Bijvoorbeeld door een brand of overstroming.)
- Archiefbescheiden waarvan de vernietiging de logische samenhang van de te bewaren archiefbescheiden zou verstoren.

Samenhang:

PROVINCIE FLEVOLAND

Resultaat

- Uitzonderen van vernietiging van als zodanig aangemerkte archiefbescheiden van de zorgdrager op basis van art. 5 lid 1 sub e Archiefbesluit 1995.

of

- Het acquireren van particuliere archieven of archiefbescheiden daaruit voor zover deze informatie bevatten over de vastgestelde hotspots (die niet in de betreffende overheidsarchieven aanwezig zijn).

PROVINCIE FLEVOLAND

Praktijkervaring

- Deventer
- Buitenlandse Zaken
- Nationaal Archief → 'MH17'
- ...en pilots i.h.k.v. handreiking

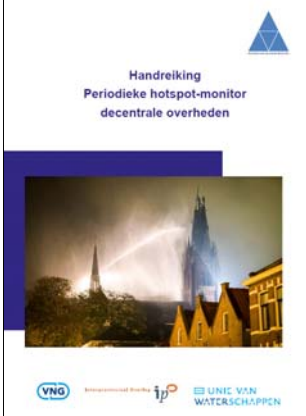
PROVINCIE FLEVOLAND

Uitvoeren

PROVINCIE FLEVOLAND

Handreiking

Inhoud

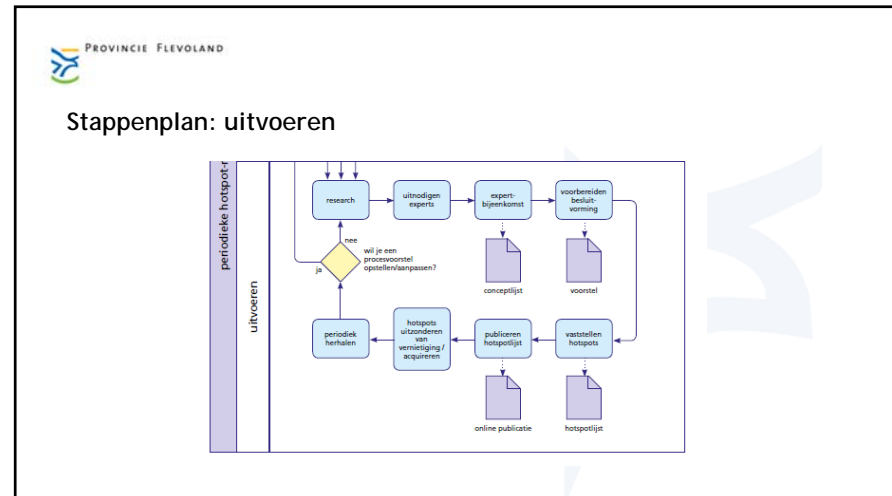
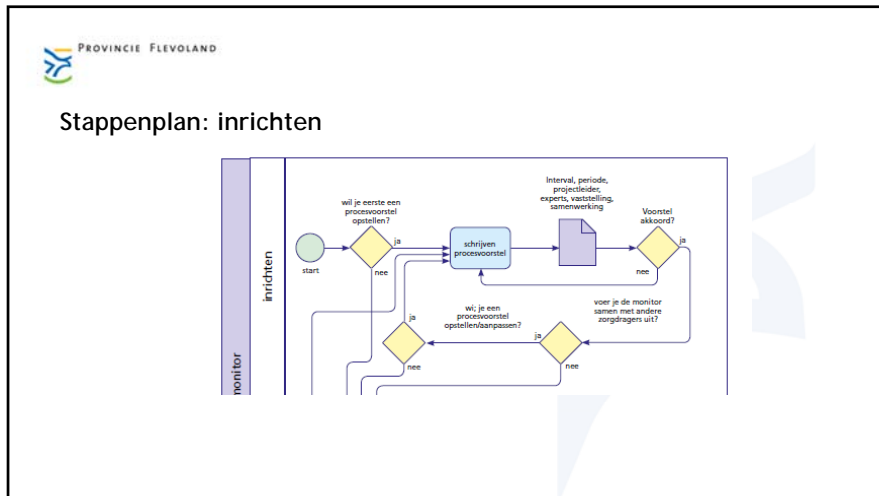
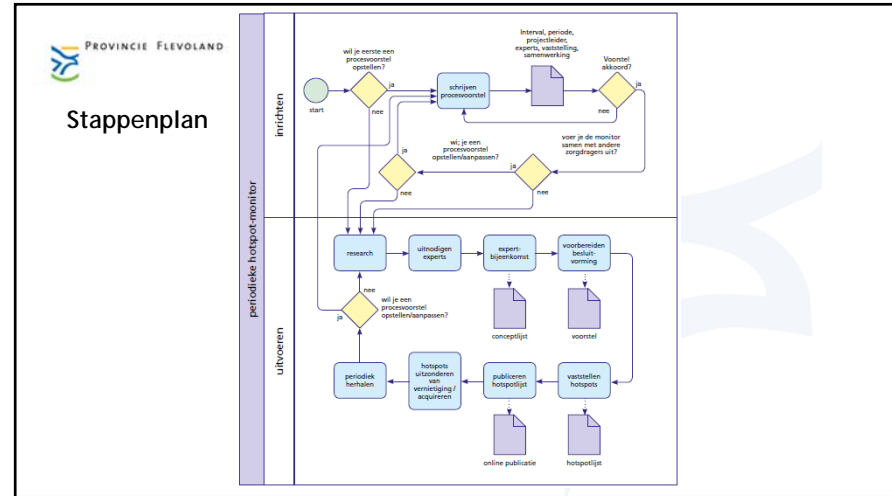
1. Inleiding 4
2. De periodieke hotspot-monitor 5
3. Aan de slag 8
 - Fase 1: Instelling van de monitor 8
 - Stap 1: Opzet hotspot-monitor 8
 - Stap 2: Samenwerking 10
 - Fase 2: Periodieke uitvoering 10
 - Stap 3: Research 10
 - Stap 4: Uitnodigen experts 10
 - Stap 5: Expertisecentrum 11
 - Stap 6: Voorstellen besluitvorming 12
 - Stap 7: Vaststellen hotspots 14
 - Stap 8: Publicatie 14
 - Stap 9: Uitvoeren van vernietiging 14
 - Stap 10: Actualiseren 15
- Bijlage 1: Tabellen tekenen periodieke hotspot-monitor 16
- Bijlage 2: Tabellen hotspotlijst 18
- Bijlage 3: Documenten 19
- Bijlage 4: Plak en afgeven 20

VNG | Provincie Flevoland | UNIC VAN WATERSCHAPPEN

PROVINCIE FLEVOLAND

Pilotorganisaties:

- Provincie Overijssel
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Archief Eemland
- Archief Delft
- Gemeentearchief Schiedam

Stelling

De periodieke hotspot-monitor kan gebruikt worden om de hotspots van de laatste 5-10 jaar te benoemen.

Stelling

De archivaris/begeleider heeft de ruimte om de (door in- en externe experts) aangedragen hotspots te selecteren of te prioriteren.

Stelling

Bij het benoemen van hotspots moet je ook de trends benoemen.